

Conciones, Siue Conceptvs Theologici Ac Praedicabiles, In Omnes Totivs Anni Dominicas

Opvs Novvm Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue]
Scriptoribus plenißimum, cum occurrentium fidei controuersiarum
tractatione.

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1620

Feria V. Post Dominicam I. Qvadragesimæ.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56314)

peruicaces emolli, ac misericordiam ad te reuerſis exhibe.

Feciſti, ô Domine, tot in Ægypto prodigia, tot miracula ad vnus Pharaonis animû emolliendum feciſti: idipſum quoq; in tot animarum obduratarum ſalutem præſtare: re-duc ad Eccleſiæ tuæ caulam oues errantes, ô paſtor benigniſſime: vt tam ipſi quam nos, ſub eodẽ Deo, ſub eodem Redemptore, eodem paſtore, & in vna eademque Eccleſia viuentes humiles tibi hac in vita gratias, & laudem in altera reddamus. Amen.

FERIA V. POST DOMINICAM I. QUADRAGESIMÆ.

Partitio.

- I. Quanta vis in ſi orationi.
- II. Quæ ſint partes orationis & orantis.
- III. Quæ voces Chananaæ, qua Chriſti.

Domine fili Dauid miſerere mei, filia mea male à damonio vexatur. Matth. 15.

FIGVRA.

2. Reg. 14. CVM vidua illa Thecuitis vnicum qui ſibi reſtabat filium, quemq; illa ſingulari amore proſequatur, ad mortem poſtulari, ſuppliciiſque iam iam à cognatis ſubiiciendum videret: gemens atque oculos lachrymis ſuffuſa Regi Dauid principi ſuo ad pedes ſupplex proci- dit, humiliq; obſecratione ne ſe ſemenq; ſuum deleri & familiæ nomen exingui ſineret, ac filio vitam hanc & communem ſpiritum concederet, poſtulauit. Id ipſum mihi hodierna die videre hic videor Auditores. Ecce enim hic mulierem Chananaeam in ſcenam prodeuntem; quæ cum filiam ſibi chariſſimam, quam illa, vt oculos diligebat, ab æterna iuſtitia ad necem poſtulari videret, vt de ea tartarei illi Carnifices, id eſt, diaboli, ſupplicium miſere eam torquendo, ſumerent, Redemptori Ieſu Chriſto, Domino ſuo naturali ſupplex ad genua aduoluta eſt, & lachrymans ac ſuſpirans filiaſanitatẽ ſuique conſeruatiõem efflagitauit. Inſigne argumentum eſt, Auditores, la-

tius id vobis deducendo explicabo, ſi Virgini prius ſalutationem impetrauerimus: dicamus igitur cuncti.

AVE MARIA.

Sublime illud ingenium Ariſtoteles, & omnis quotquot à duobus aut tribus annorû millibus exſtitere, Philoſophorû turba, nihil adeo in rerum natura, quam occultas illas qualitates in cælis latitantes, quas influxus vocamus, admirati ſunt. Magna quippe eorum vis & potẽtia: adeo vt omnia, quæ ſupra communem naturæ curſum in elementorum diſpoſitione cõtinentur, eiſdem velut cauſa primariæ, ac ſingulari aſcribi queant & imputari. Si enim ab iis cauſam fluxus & refluxus in mari, & quid Euripum recipere faciat, quid metalla ſub terra ſita excoquat, ac ſublimet: quid in oſſibus medulla exſiccet, ac redire cogat: cur magnes ferrum, ac ſuccinû paleas & feſtucas ad ſe trahat, inquiras: nulla alia ratione data, ad influxus cæleſtes & operationes occultas ſtatim deſcendent.

Influxus porro occultus orationis lôge maiores & præſtantes ſunt influxu illo cæleſti, eorum que effecta magis admiranda: vires eorum naturam ſuperant, ac longe ſupereminent. Senſit hoc vt præclare omnia, ſummum illud aureum eloquentiæ Chryſoſtomus, in homiliis in epiſtol ad Ephēſios: *Orationis*, inquit, *vi naturam ſuperat*, vires porro eius iam aperiam.

Fuit ipſa Moysiſ & Aaron oratio, quæ terram fecit deliſcere, vt Core, Dathan, & Abiron detoraret. Fuit oratio, quæ mari Rubri ſinum aperuit, ac ſexcenta hominum millia, præter vxores ac pueros ſicco pede traduxit. Fuit trium puerorum oratio, quæ rabiẽm camini cohibuit, calorem compreſſit, ardorem & flammã in fornace Babylõnica exſtinxit. Fuit Joſue magni illius Iſraelitarum ducis oratio, quæ ſolem ſtare fecit, & ulterius vetuit procedere: atq; Ezechia, vt eiufdem e cõtra ymbra retrocederet. Quid plura? Eliæ oratio omnẽ cæleſtium influxuum curſum impediuit, atq; omnium Planetarum potentiam virtutemq; ad nihilũ redegit, adeo vt tribus ipſis annis & medio pluuia in ciuitatem Samariæ non deſcenderet. Oratio ignem cælo fecit.

3 Reg. 18. fecit descendere, & hunc ita vehementem, ut etiam lapides & saxa consumeret. Oratio denique mortuos resuscitavit, farinam multiplicavit, oleum per Prophetarum manus fecit in immensum excrecere.

Anne unquam de huiusmodi influxibus loqui audivistis? O Philosophi? Anne potest corpus, quadraginta dierum spatio, sine cibo, solo naturæ auxilio, integrum permanere? Præstitit id oratio, primo quidem in Moyse super montem Sinai: deinde in Elia, in solitudine Horeb: ac longo deinde post tempore, in desertis Palestinæ locis, in Servatore nostro Christo Iesu. Anne natura efficere potest, ut corpus solidum, ferum quoque & quidquid grave est, super aquas instar pluvie supernatet? Efficit oratio. Video namque Petrum super mare veluti in terra ambulatorem, & in aquis non secus ac in pavimento incedentem: *Et descendens Petrus de nautica ambulabat super aquam.* Video ad Hebræi iussa ferri frustum velut leve & plumbeum in fluminæ natitare. Vere igitur, o admirandam orationis vim! exclamem.

Tradunt naturalium rerum scriptores in mari pisciculum esse, Græcis quidem Echinea, Latinis vero Remoram dictum, cuius hanc esse vim aiunt, ut etiam in medio Oceano plenis expatiantes velis, ac ventis tumentes naues sistat: huic si orationem pisciculo similem dixerit, haud multum mihi erraturus videbor: ipsa namque est pisculus in laethymarum mari natus: Ipsa est Remora, quæ maximas licet naues in mari mundi huius fluctuantes unico momento sistit ac moratur. Euagentur & discurrant maxime tentationum infernalium naues, prout lubitum fuerit, ventorum procellæ, quantum potuerint, insurgant: minimus ille pisciculus oratio, in pietatis vndis euagatus, potest illas sistere, atque tranquillitatem superinducere.

Anne meministis disceptationis illius & disputationis, in docto illo septem Sapientium conuiuio habitæ, inter Philosophos & Reges, ut quid in mundo fortissimum foret, hac ratione inquirerent & intelligerent. In quo cum Æthiopiæ Rex sententiã dixisset ipsam rerum dominam Fortunam omnibus fortitudine antecedere: eius opinione Thales cõ-

futata esse dixit Necessitatẽ, quippe quæ omnia & perfringeret ac domaret. O miseri ethnici! a nondum aliquis vestrum ad veritatem peruenit, vestra mihi venia in hac liceat disputatione descendere, sinite me meum quoque symbolum cõferre, ac libere quid sententiã exponere: nullus adhuc vestrum veritatis scopum tetigit, quare ego pro meo symbolo dico, omnium rerum fortissimã esse orationem. Illa namque dæmones fugat. *Hoc genus demoniorum non vincitur nisi in oratione & ieiunio.* Illa si quidem de Angelis triumphat. Iacob Patriarcha *Gen. 28.* tota nocte cum Angelo luctatus, adeo eum defatigavit, & orando obsecrandoque molestus existit, ut cum benedictione ab illo dimissus sit. Hic Iacob ipsa est oratio, quæ cælo quodammodo importuna exiit, ac precibus veluti fatigat, impetrat quod postulat, victoriamque in hunc consequitur: *regnum quidem caelorum vim patitur, & violenti rapiunt illud,* ante omnia vero ipsæ preces & oratio.

Potens ille Monarcha Assuerus, ceterum ac viginti septem provinciis imperitans, ab India nimirum usque Æthiopiam, in tantum venustate ac pulchritudine humilis Esther captus fuit, ut eius sese meritis submittere, vltro ac sponte ei promiserit quidquid illa deum esset postulatura, *Etiam si dimidiam partem regni petieris, dabitur tibi.* An non tu o Spectator Oratio sa Esther, adeo regi grata existens, præstantiã collata cum & excellentiam orationis declaras? haud dubie oratio est venusta illa regina, tantis meritis gratiisque decorata, ut summus ille ac cælestis Assuerus, verus totius mundi rex, amore eius fuerit irretitus, ut omnia postulata liberrime cõcedat, *Omnia quaecumque orantes petitis, credite accipietis, & fiet vobis.* Quã igitur grata & cara oculis diuinæ maiestatis existis? tu enim es delitiæ Altissimi, cælo gratissima, te nihil in mundo aut fortius reperitur aut validius, tu Deum superas, idque in manu fœminæ, & ipsius quidem peccatricis, imo vero Chananæ. Atque hæc esto concionis nostræ & Evangelii hodierni materia. *Egressus Iesus secessit in partes Tyri, & Sidoniam, & ecce Chananæa.* De Chananæa igitur hac, deque eius obsecratione verba faciamus, ac deinde de responso, quod à Domino accepit.

Ac primo quidem, mulier hæc Chananæa

M m 3 dicta

dicta fuit, quod de progenie Cham qui filio-
 rum Noc vnus fuit, vt Lactantius Firmianus
 ait, orta esset, qui cum maledictus à patre fu-
 isset, in eam mundi partem secessit, quæ ho-
 die Arabia nominatur: & eam nomine suo
 Chanaan nūcupauit, è qua fœmina hæc pro-
 genita fuit, vnde Chanaanæa nūcupata est.
 Verum ò anima piæ ac fideles, si ipsam ora-
 tionis tabulam ad viuum colorib. suis depi-
 ctam, ac pulchritudine, feruore, & reliquis
 suis insign. b. ac proprietatibus adumbratâ,
 numquã videre vobis contigit: hæc profecto
 mulier eam manu sua delineatam apertissi-
 me demōstrabit. Nihil sane vnquã huiusmo-
 di vidisse memini. Ostēdit illa hęc fidē, qua-
 lem vix quisquam credat, *O mulier magna est
 fides tua. Patientia & perseverantia incredibili
 se se munit, Ecce clamat post nos,* aiunt Apo-
 stoli: hæc militatē præfē. vt admirabilē, cum
 se pauperem catellam vocat: *etiam Domine,
 nam catelli edunt de micis.* Atque hinc discas-
 mus oportet, orationem sine fide nullius pen-
 nitus esse momenti, sine humilitate deficere,
 sine perseverantia nihil obtinere. Ita vt currus
 triumphalis orationis, tribus illis insignibus
 rotis feratur, quibus si quartam, nēpe chari-
 tatē, adiunxeris, igneum illum Eliæ currum
 habueris: ille namque igneo curru in cælum
 translatus fuit, quemadmodū sacra scriptura
 ceu rem admirabilē & miraculī plenam ob-
 oculos ponit. at oratio rem lōge mirabiliorem
 efficit: quippe quæ curr⁹ est, qui quatuor rotis
 fertur, igne charitatis exēstus, & animas, nō
 p aerē, vt currus ille Eliæ verū ad tertiū vsq;
 cælum, vt D. Paulū, transferens. & subleuās.

Oratio in
 curru qua-
 tuor rotis
 inæcto
 triūphat.
 4. Reg. 2.
 Oratio a-
 nimas in-
 star S. Pau-
 li vsq; ad
 tertiū cœ-
 lum rapit,

Vt Deus
 gratiã no-
 bis offert,
 ita quoq;
 ad eam re-
 cipiendam
 anima præ-
 iada est.

Chanana igitur hæc mulier præclaris hisce
 virtutib. decorata, *Egressus de sinibus illis,* ter-
 ram Chanaan, id est, maledictionis, relin-
 quens, in Iudæam venit & Christum Domi-
 num accessit, O felicem accessum, ò fortuna-
 tum aditum! Iesus ille mitissimus accedit, &
 humilis illa Chanaanæa obuiã prociisit. Qui-
 bus in rebus insignia mysteria latitare cre-
 dendum est. Hinc etenim discatis oportet,
 peccatores, quantis spatiis Deus è cœlo cum
 gratis & benedictionibus descendit, iisdem
 vos è terra Chanaan, id est, peccato, mūdum
 relinquēdo egredi, & quando gratiam suam
 præuenientem offert, eidem cum gratia coo-

perante debere obuiam procedere, ita vt
 quemadmodum Deus à parte sua progredi-
 tur, ita vos à vestra similiter progrediamini.
 Quod insignibus vobis allegorici & simili-
 tudinibus declarabo.

An non meministis eius, quod in Num-
 rorum libro legitur? quomodo scilicet duo
 viri in desertum Sinai venerint, botrum è vi-
 tibus Chanaan humeris suis in vecte portan-
 tes. Qua re edoceris peccator botrum salutis
 tuæ, quam diu in deserto mundi huius erras,
 & habitas, adeo grauem esse, ac tanti ponde-
 ris, vt à duobus ferri eum necesse sit à Deo
 scilicet, hinc tibi bona inspirante, & à te illinc
 gratiæ datæ cooperante.

Christus Dominus onustus ad montem *Matt. 27.*
 Caluarie progrediens, cruci portandæ solus
 sufficiens præ pœnarum dolorumq; acerbi-
 tate, non fuit, opus scilicet erat vt Simon Cyre-
 næus ei succurreret, vnde factū est, vt duo si-
 mul onus hoc portauerint. Quo quid aliud
 declaratum fuit, quam Deum solum saluti
 nostræ nō intendere, verum nostrum quoq;
 esse manum operi ad mouere, ac cruce cum
 eodem ferre, Ipse quidem pro nobis satisfac-
 cit, & pro totius mundi salute in cruce mor-
 tem passus est: hæc eius partes fuere: verū nos
 nobis eius satisfactionem, ac merita passio-
 nis & crucis applicemus, hæc erunt nostræ.

Axioma hoc est Aristotelis, quod huic rei
 opume visum est quadrare, *homo hominem ge-
 nerat & sol,* de iustificatione autē merito di-
 cere poterimus, *Deus & homo saluāt hominē.*
 An non nouum hoc & insolitū videretur ò do-
 cti? Testem huiusce rei habeo *Aug. Quis fecit
 te sine te, non potest saluare te sine te.* Deus in
 molari huius creationis sine illo tuo labore
 aut molestia cōtriuir, verum nisi tu ipse coo-
 peteris saluare te non valet, esse tibi solus de-
 dit: at salutem solus dare non potest. Egregiū
 porro & illud est, quod Scala Iacob vna ex-
 tremitate tangebatur cælum & altera terram,
 ipsique Angeli eidem innitebantur. Scala iu-
 stificationis extremitate vna quæ Deum gra-
 tia sua præuenientem repræsentat, tangit cœ-
 lū, altera vero terrā, id est, hominē cooperan-
 tem, ac in ea animę discurrūt, atq; instar An-
 gelorum saluātur. An non hæc præclaræ figu-
 ræ sunt; modo veram historiam declaremus.

Et ecce Chanaan agressa de finibus illis. Eisdem quibus Iesus patris est Sidone & Tyro venerat Chanaan a Chanaan, & finibus eius egressa est. O rem notatu dignissimam Mulier hæc, ut Evangelii verba sonant, non modo maledicta hac terra egreditur, verum etiã omnibus finibus eius. *Egressa est de finibus illis.* Neque enim satis est peccatum relinquere, verum ex omnibus quoque eius finibus nos egredi necesse est, cunctasque peccati occasiones fugere. Non satis est, o matrona, peccata sacerdoti confiteri: nondum finibus eorũ egressa estis. Video quippe adhuc cineres & pulveres in capitibus vestris, non quales in die cinerum pœnitentiæ loco usurpatis. Video adhuc tinctas illas genas, ac purpurissatam faciem, video ad vos nudo pectore lascentes, video etiamnum fastigiata illa crinium paramenta, ac calamistratos capillorũ nodos. Verum omnibus hæc occasionebus egrediendum est, huc vos hodie Chanaan a illa inuitat, atque hanc in rem novas adhuc figuras notate.

Præcepit olim filiis Israel sub Pharaonis imperio constitutis Deus, ut cū tota familia, gregibus omni denique substantia Ægypto egredierentur. *Cuncti greges pergunt vobiscum, non remanebit ex eis vngula.* Quadrat hoc in vos, o peccatores, qui sub duro infernalis illius Pharaonis imperio & captivitate detinemini. Egredi vos Ægypto vult Deus, peccata scilicet ac nullam in eo occasionem relinquere, quæ fortassis iterum ad id vos inuitaret. Loth est Sodoma cum tota sua familia egressus est, nihilque in ea reliquit, cuius amor eodem illum compelleret. Egredimini igitur vos Lothi, & egredimini peccatores est Sodoma, id est, flagitiis & peccatis vestris, timeate fulmina, credite Angelis, cõfugite ad montes pœnitentiæ. verum cum tota familia, auferre omnes profus occasiones, quæ vos, eodẽ ut rediretis, forsitan inuitaret; & eogeret.

Non satis fuit Mosis idolum & vitulũ conflatilem cõminuisse: verum eum totũ in cineres redegit, *arripiensque vitulum quem fecerant, combussit & contriuit usque ad puluerem, quod sparsit in aquam ac dedit ex eo potum filiis Israel.* Signum hoc est, Auditores nõ sufficere idolum peccati discipere ac comminere:

verum penitus id ex animo euellendum, & cineres eius deuorandos, id est occasiones, quibus iterum ad cõmittendum incitaremur: cineres quoque illius degerendos, ut nulla eorum amplius restet memoria. Saul Rex Israel à Deo mandatum acceperat, ut Amalec exstirparet, omnemque exercitum eius deleteret, quin & ipsa quoque animalia occideret. *Percute Amalec & de monte vniuersa eius.* Sub obscuris illis inuolucris latitant eximia res Amalec se id est, peccatum esse percutiendum & simul omnia quæ ei adhærent, etiam minimas occasiones euertendas.

En vobis aliam adhuc allegoriam est Leuitico: quando scilicet, victima aliqua in sacrificium pro peccato offerenda erat, mandauerat Deus ut omnia extra castra cremarentur, donec in fauillam redacta essent. lex autem hæc est: *Cremabitur in altari tota nocte: tolletque sacerdos cineres, quos vorans ignis exussit, & ponens iuxta altare auferet eos extra castra, usque ad fauillam consumi faciet.* An nõ hoc ad nostram doctrinam mandauit Deus, ut quando se, sacrificiũ peccati nostri facimus, atque id immolamus, extra mundũ faciamus, ut omnia igne charitatis & contritionis flamma comburantur, nihil ut remaneat reliquũ, nec subiectum, vel occasio, aut minima tentatio in cineres id etiam redigendũ est, nulla ut eius amplius memoria supersit. Anne igitur nobis allegoriam deesse putatis? vnam adhuc addam est Genesi productam: Pia illa matrona Sara, Abrahamo marito suo dicebat, *Eijce ancillam & filium eius.* neque enim illi factis erat Ismaelem expelli, simul quoque & matrem eiecitam volebat. O Sara anima inquam pia, non sufficit te Ismaelem illum peccati à te eicere, ipsa quoque eiusdem mater, id est, occasio, eadem opera eicienda est.

Egrediamur igitur, egrediamur est peccatis hæc nostris, ex hæc occasione sequamur Chanaanã, iam n. in campis est & in itinere cõstituta: ecce eam hic ante Iesum audiamus illam loquentẽ *Domine miserere mei, filia mea male à damonio vexatur.* Domine si vniquam matrem in angustiis positã, aut mulierẽ afflctã videris, ecce eã hic ante pedes prostretam. Vnica mihi est filia, in qua tota mea spes posita est, vnica mea felicitas ac delicia, queque

2. Reg. 15.

Gen. 12.

III.
Chananae oratio ad Christum.

Figuræ.

Exod. 10.

Gen. 19.

Exod. 31.

que miseram solari senectam poterit, & eam pro dolor demones mirum in modum torquent, ac vehementer atq; inhumaniter discruciant. Scio quoq; te Domine demoribus imperare, eos expellere, & eicere quotiescumque lubuerit: miserere igitur mei & filiarum mearum. Quis hoc te docuit o mulier? quis hac obsecro tibi ratione misericordiam petere suavit? quis te illud *Miserere mei*, quod Dauid rex usurpare solitus erat, edocuit? Non est profecto dubium, quin aliquis tibi antea dixerit, duob. hisce verbis, Dauid regem duorum gravium criminum, adulterii scilicet & homicidii, veniam a Deo Opt. Max. esse consecutum.

Morales
sensus super
hac
Chananaea

Quid vero nobis o mulier noua hac facte & vmbribus allegoricis, hac tua fide, obsecratione, humilitate, hac tua denique importuna perseverantia, designas, nisi statum animae peccatricis? quae quam primum ut a Deo inspirata gratiam eius praeventientem adeptam est: in finibus peccati atq; omnibus peccati occasionibus se debet propere, & instar Moysis, Pharaonis palatium, id est, peccati, confestim deserere, & in deserto poenitentiae, in quo Christus reperitur delitescere: atq; ita coram illo, aut eius vicario qui sacerdos est, in genua procidendo, magna contritione, magna fiducia, ac profunda humilitate clamare, *Domine miserere mihi filia mea*, sc. anima male a demone vexatur, miserum in modum torquetur a demone superbiae, luxuria. *Quam obrem miserere mei.*

Alium praeterea conceptum prioribus non inferiorem in medium adducam, quem e fronte & oculis Chananae huius eliciui. Sacra Evangelii historia tres praclaras nobis mulieres velut in theatrum producit, omnes poenitentia insignes, atq; omnes a Iesu Christo exauditas. Primam quidem Haemorrhoidisam, alteram Magdalenam, postrema Chananaeam hanc, cuius hodiernum Evangelium meminit. An non tres haec mulieres, sub larva quodammodo latitantes, tres virtutes Theologicae esse videbuntur? An non enim Haemorrhoidisa illa, cui satis erat vel simbriam vestimenti Christi contingere, fides sit, cui solis oculis species sacramentales quae instar simbriarum ipsius Eucharistiae sunt, contingere sufficit? Chananaea vero nostra patiens

Insignis
conceptus
Chananae
Magdale-
nae, & Ha-
emorrhoidi-
sae signifi-
cant tres
virtutes
Theologi-
cas.
Mar. 9.
Iob 12.
Mar. 14.
Luc. 7.

& perseverans, an non spes est? Quin autem Maria Magdalena ipsa sit charitas, nemo est, qui ambigit, cum nimirum illa sit, quae dilexit multum & quae amoris & charitatis flammis succensa aestuavit.

Multo autem melius tres illae poenitentes foeminae tres poenitentiae partes, & membra significare videntur: ut scilicet Haemorrhoidisa, quae tanto dolore intus afficiebatur & amaritudine, quaeque non nisi intra se loquebatur, Contritionem certissime designet, quae se, dolore peccati in animo concepto, mirum in modum affligit, peccatum ipsum summopere detestans: Contritio enim est dolor internus de peccato. Nostra vero Chananaea, quae hic eiulat, lamentatur, & amaritudinem animi exterius declarat, vere confessio dici poterit, quae suspiriis, lachrymis & summa displicentia peccata confitetur. Magdalena autem, quae plorat, aromata secum portat, crines euellit, quaeque oculos lacrymando fatigat, an non satisfactionis typum gerere videatur? Ignosces porro nobis o Chananaea, cum totamque diuersas noua hac tua & insolita facie mulieres designamus: tu quoque Domine, ut ad alterum membrum veniamus, humili orationi annue, ac miserae huius ac dolentis matris miserere.

O rem insolitam! o tristem & acerbum casum! Dominus mulieri huic non loquitur, Apostolus autem ne minimum responsionis dat signum, non respondit illi verbum. Non ideo tamen illa animum despondet, quarit & parat amicos qui eius causam agant, eiusque patrocinium suscipiant. Accedit Apostolos, obsecrat, ut pro se orent, ac partes suas agant: qui eius casu ad misericordiam commoti, lacrymis eius inflexi ac precibus victi, Domino Iesu Christo causam eius commendant dicentes, *Dimitte eam quia clamat post nos.* Anne miserae huius mulieris postulatibus intueret lachrymas, miserere, dolorum acerbiorumque eius, clamores eius exaudi: aures enim nobis clamando obtundit, & fatigat, eius igitur miserere. Si vero mihi tempus esset, o Haeretici, vos ego hic penitus, si de invocatione Sanctorum loqui inciperem, confutarem ac prosternerem: at hoc solum in animo condite, quomodo hic Chananaea Apostolos accedat, qui Christo eius causa supplicent. Domini

Dominus itaq; Apoftolorum interceffione victus tandem refpondit: verum non vſque adeo in cauſa patrociniū, ſed ſatis aſpere: *Non ſum miſſus niſi ad oues qua perierunt domus Iſrael*, non vero ad Chanaanæ: neque enim par eſt, externos domeſticis, & familiaribus, barbaros Iudæis, & Gentiles fidelibus antepone. Chanaanæ tamen, licet adeo grati reſponſo accepto, animū non deſpondet, aut ab obſecrādo deſiſtit: verum preces precibus ſuperaddens ac importunius quam prius rogans, ait, *Domine adiuua me*, quid quid lubuerit dicito, Iudææ tuæ quantum volueris patrocinare: me tamen adiuues neceſſe eſt, ac miſeræ Chanaanæ miſerearis.

Chananeꝝ oratio.

Adiuua me. Non prius te deſeram quam me adiuues: pedibus tuis aduoluta emoriar, niſi filiam ſanaueris. Ah Domine, quid dicerent magnæ illę vrbes Tyrus & Sidon, quid dicerent Babylonii, & Philiſthæi, quid omnes externa nationes dicerent: ſi ſis quem omnes vbiq; ſeruatore mudi, & credunt & predicāt, quiq; ſe ad peccatores ſaluandos in hęc mundū veniſſe gloriatur, ſcōminæ vnus miſeræ & afflicta, ſcōminę inquam peccatricis, preces à ſe reiiceret? Quid deniq; de me dicerent in terra Chanaan, quid in vniuerſo orbe, ſi te, qui Hæmorrhoiſam curaſti, qui Mariam Magdaleam ad gratiam reduxiſti, ac Samaritanæ poſtulata conceſſiſti, vnā Chanaanem reiicere, & exaudire nolle contingat: At *Dominus* iterum hiſce auditis non minus rigide, quam antea reſpondit: *Non eſt bonum ſumere panem filiorum & dare canibus: quare longioribus me nolifatigare precibus: nihil namq; à me impetrabis: Quid enim dicerent Iſraelitæ, ſi panem gratiæ, iis merito debitum Iudææ auferrem, vt Chananeꝝ, qui beſtiarū loco habendi ſunt, ac canum more, Deo vero neglecto, & idolis ſeruientes, viuunt, eundem porrigā? Quam obrem recede nec me importunis tuis precibus ac moleſtis poſtulationibus amplius diuexa.*

Perſeuerantia oratione neceſſaria.

Etiā Domine. Eia age, Chanaanæ, vrge, inſta, Meſſiam ſollicita, eumque obſecrare ac deſiſtas: obtinebis tandem, quod poſtulas: nam *regnum cælorum vim patitur*, non vim armorum modo aut laborum, verum etiam precum. Hinc porro diſcant, qui ſæpius Do-

Tom. i. Beſſai Quadrageſimæ.

minum pro aliqua re impetranda obſecrant, vt in oratione perſeuerent: cum externa illa iam tertio repulſam paſſa, nec tum demum deſiſtens: tandem exaudita fuit.

Verum diſquiramus, Auditores, quibus potiffimum de cauſis, Deus, qui nullum orātem à ſe reiicit, toties hanc mulierem repulerit. Primum quidem, vt matrem puniret, cuius culpa factum erat, vt filia à dæmonio torqueretur: quod à matribus notarum oportuit. Deinde vero, quod Chanaanæ eſſet, hoc eſt, è maledicta illa Cham progenie orta: quo oſtenderet, non ſe hæreticorum aut infidelium preces exaudire quam magnam animi contritionem & amaritudinem oſtenderint, & è terra Chanaan egreſſi fuerint: paucis niſi hæreſim abiurauerint, ac repudiarent. Tertia vero eaque potiffima cauſa eſt, vt hinc diſceremus, preces in ſtatu peccati factas nullius proſus momenti eſſe. Ita namque id docuit cæcus ille in Euangelio: *Peccatores*, inquit, *non exaudit Deus.* Qui locus ſane difficilis ac ſalebroſus eſt, cuius ſexcentas interpretationes & explanationes video. Cæco enim huic Iudęi obiiciebant, quod Ieſus à quo viſum miraculo recepiſſet, peccator eſſet. quibus ille hoc minime fieri poſſe ait, eum Deus eum exaudierit, qui tamē peccatores exaudire non conſueuit.

Quare Chanaanæ toties repulſam paſſa ſit.

Ioan. 9.

Luc. 2. 4. Reg. 10.

Quid ais cæce, vere hic cæcutis: nō videre mihi ſublimem hic agere Theologū. An non enim Publicanus qui & ipſe peccator erat, à Deo exauditus fuit? An non Ezechias rex, licet etiam grauitè diuinam maiestatem offendiſſet, petita à Deo impetrauit. Quid igitur ais? peccatores ad deſperationem cogis. S. Auguſt. hunc locum explanans ait, cæcum hoc in loco, vt tironem in fide ex proprio magis iudicio quam veritatis arbitrio eſſe locutum. Cyrillus vero dicit Deum quidem peccatores non exaudire, prout peccatores ſunt; alij peccatores induratos & pertinaces à Deo non admitti; quidam etiam melius, non exaudiri illos quantum ad gloriæ meritum & ſatisfactionem ſpectat: equidem, vt ex hiſce ſalebris ſemel egrediar, crediderim, Deum peccatores non tam facile quam iuſtos, niſi prius aliquam difficultatem ſenſerint, & importunitatem magnamque perſe-

Na

ueran-

uerantiam declarauerint, exaudire. Quod uiuo hic exemplo in Euangelio discimus. Videas hic namq; peccatricem, magno labore post tertiam repulsam exauditam, suaque perseverantia & nimia importunitate quod petebat, obtinentem.

Exaudit, exaudit sine dubio tandem peccatores Deus, si modo supplex & humilis sis, in postulando perseueres, ac cōfidenter dicas: *Etiā Domine, nam & catelli edunt de micā*: quod Theophylactus, qui late excurrens hic luxuriatur, ita explicat: quamuis canis sim & indigna. Verissimum est Domine, catellam me esse fateor, foraminam miseram, desertam & afflictam: at nō panem filiorum te rogo: neq; enim adeo impudens, effrons aut adeo male sum edocta. Scio, Iudæos esse filios tibi charissimos, atq; eorum te potissimum causā in mundum venisse: non quæro signa & prodigia, qualia olim in Ægypto operatus es, aut in mari Rubro, aut in deserto. Non postulo pluuiam illam cœlestem mannae, non aquas ē petra promanantes, sunt illa namq; panis Israelitarum: verum exiguam quandam micam ex omnipotente tua mensa decidentē, sanitatem, s. filia mea quæ à dēmonio cruciatur, supplex obtestor. hæc enim non nisi mica quædam est, si cum magnis illis miraculis, quæ ipse olim edidisti comparatur. O fidem admirabilem, o humilitatem imitandam, o perseverantiam omnib. sæculis deprecandam! *O mulier magna est fides tua*: iam te amplius reiicere non possum, tua me euicit patientia & pertinacia: quodcunq; postulaueris, libens concedo: *fiat tibi sicut uis*. Postulata tua concessa sunt, preces exaudita, filia sanitati restituta.

O dulcissime Iesu vnice. Secuator orbis, misericordiae ac bonitatis fons exuberantissime, qui perseverantiam amas, qui precib. importunē quodā modo sollicitari vis: Deus qui initio quidē austerus & rigidus, ac peccatores longē à te repellere uideris: uerum tandē in gratiam recipis, ac benigne exaudis. Ecce tibi hic aliam quādam Chananaā, animam nempe meam, afflictam, & deiectā, quæ tuis sese pedib. prouoluens misericordiā implorat, *Miserere mei, filia mea malē à dēmonio uexatur*. Benignissime Deus mihi succur-

Theoph. in
6.13.
Matt.

re filia mea, anima nimirum mea torquetur, diuexatur non à dēmonio, sed à dēmoniis sexcentis, innumeris scilicet peccatis, auaritia, gula, & luxuria. Heu quam terribiles dēmones! quam grauiā peccata! quantaq; in animam crudelitare defæuiunt. Ad sis igitur creator eiusdem, Deus ac Redemptor, sana eam: quam gratiam si à te impetrauerit Domine, erit cur misericordiam in hoc mundo, ac gloriam in altero deprecet ac mereatur. Amen.

FERIA VI. POST DOMIN. I.
QUADRAGESIMA.

Partitio.

- I. *Paranesis de misericordia Dei.*
- II. *De Probatrica piscina.*
- III. *De porticibus quinque pauca.*
- IV. *De ipso paralytico.*

Est autem Ierosolymis Probatrica piscina.
Ioan. 5.

FIGURA.

RES plane admirabilis comunem naturæ ordinem excedens fuit, Naamaanē illum Syrum lepra infectū, Iordani sese immergentem, mundatum & adeo integrum exire, nihil ut caro eius à carne pueri paruuli discreparet. At multo maius miraculū est, hodierna die paralyticum, qui sese loco mouere nō poterat, imo triginta iam annorum spatio ea iam ægritudine laborauerat, piscinam Probatricam ingressum, mox sanum & integrum, omnibusq; membris confirmatis exeuntem intueri. Illud quidem Elizabethus Propheta in media Iudæa, hoc uero Iesus Christus Prophetarum Princeps in medio Ierosalem operatus est. Ut porro uobis omnia quæ ad luculentum hoc miraculum spectare uidentur: digne & pro rei pondere explicemus: Spiritus sancti opem, ut ille intellectum illuminet, uirginem Mariam ad hoc potissimum, uelut patronam & aduocatam adhibendo, recitantes *A V E M A R I A*, inuocemus.

Magnus ille Prophetarū Rex ac Regum Propheta Dauid, apposite sane ac multis de causis misericordiae Domini, ueluti amplissimam

4 Reg.

I.

Psalm.